

МОЄ ВІДКРИТТЯ: «ЖИТТЯ – НАЙБІЛЬША ЦІННІСТЬ»

1 У чому неповторність людини?

1. Доповни рядки статті 3 в Конституції України.

Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність,
_____ і _____ визнаються в
Україні _____
_____.

2. Поміркуй, чому людина повинна дорожити своїм життям.
Запиши міркування коротко.

2 Як потрібно піклуватися про своє здоров'я?

1. Продовж речення.

Здоров'я — це _____

2. Познач знаком «+» правила здорового способу життя,
яких ти дотримуєшся. Продовж перелік.

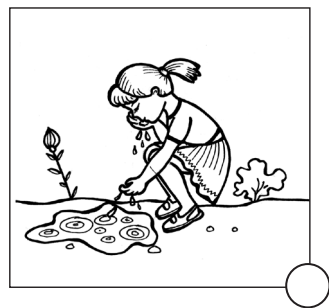
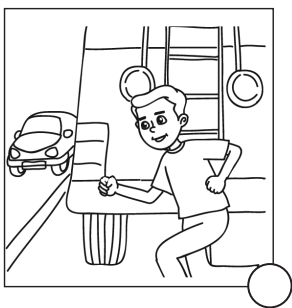
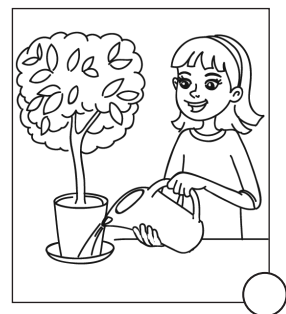
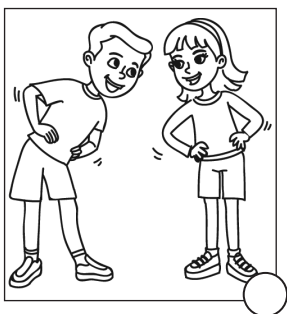
Мій рецепт здорового способу життя:

- добре працювати й активно відпочивати
 правильно харчуватися

- щодня робити ранкову зарядку
- стежити за чистотою свого тіла
- не палити і не вживати алкоголь
- доброзичливо ставитися до інших людей
- _____
- _____

3 Як ти дотримуєшся безпечного способу життя?

1. Розглянь малюнки. Вибери і познач (✓) ситуації, які не загрожують життю і здоров'ю дітей.

2. Прочитай правила поведінки за межами домівки, школи. Допиши, де потрібно, «не».

Щоб не наражати себе на небезпеку, ...

- затримуйся по дорозі зі школи додому;
- сідай в автомобіль до незнайомців;

- гуляй з друзями надворі вдень;
- розмовляй з незнайомцями;
- реагуй на сигнали повітряної тривоги;
- уникай безлюдних місць.

4. З'єднай назви служб з відповідними номерами телефонів.

Пожежна служба	•	• 104
Швидка допомога	•	• 102
Служба газу	•	• 101
Поліція	•	• 103

МОЄ ВІДКРИТТЯ: «МОРАЛЬНІ ЧЕСНОТИ»

4 Які моральні цінності в житті найважливіші?

1. Підкресли слова, що означають моральні якості людини.

Правдивість, чесність, жадібність, доброта, сміливість, боягузтво, зрада, брехливість, вірність, заздрість, толерантність, працелюбність.

2. Поясни значення вислову «жити по совісті».

5 Чому життєлюбці почуваються щасливішими?

1. Поясни значення поданих слів.

Оптимізм — це _____

Песимізм — це _____

2. Запиши декілька порад, як сприймати життя з позитивної точки зору.

6 Як самооцінка впливає на якість життя?

1. Продовж речення.

Самооцінка — це _____

2. Склади прислів'я, з'єднавши відповідні частини. Поясни їхній зміст.

Задер носа,	•	•	а небезпеку — до-свідом.
Високо злетів,	•	•	що кочергою не діс-танеш.
Перемагають
труднощі ро-
зумом,	•	•	лихе не мине, ще
й натремтиться.
Погано, хто
боїться:	•	•	та низько сів.

3. Яка самооцінка в тебе? Запиши.

МОЄ ВІДКРИТТЯ: «ЦІЛІ ОСОБИСТІСНОГО ЗРОСТАННЯ»

7 Як правильно організувати свій розпорядок дня?

1. Продовж речення.

Основними елементами розпорядку мають бути:

2. Досліді, коли у тебе найвищий рівень працездатності.

з _____ год по _____ год

з _____ год по _____ год

3. Запиши свій розпорядок робочого (або вихідного) дня.

8 Що означає вислів «Мати силу волі»?

1. Обведи слова, які називають якості, притаманні вольовій людині.

ДОБРОТА САМОСТІЙНІСТЬ ЩЕДРІСТЬ

 НАПОЛЕГЛИВІСТЬ РІШУЧІСТЬ

НЕРІШУЧІСТЬ ХОРОБРІСТЬ ВПЕРТІСТЬ

ЦІЛЕСПРЯМОВАНІСТЬ МУЖНІСТЬ

 ЗАЗДРІСТЬ ДИСЦИПЛІНОВАНІСТЬ

 ТЕРПЛЯЧІСТЬ

2. Познач зеленим кольором думки людини з сильною волею, червоним — зі слабкою. Постав «+», якщо у тебе часто бувають такі думки.

1. Я зможу виконати це завдання, хоча воно важке.

2. Я не впораюсь із цією відповідальною роботою.

- 3. Я невпевнений/невпевнена у своїх силах.
- 4. Якщо бути наполегливим/наполегливою — обов'язково досягну успіху!
- 5. Мені важко. Я залишу це завдання.
- 6. Знаю, що у мене все буде чудово.
- 7. Буду старатися, щоб зробити доручену мені роботу якнайкраще.

Якщо у тебе переважають думки №№ 1, 4, 6, 7 — ти впевнена людина із сильною волею.

Якщо переважають думки №№ 2, 3, 5 — у тебе слабка воля. Виробляй у себе наполегливість, учися переборювати труднощі.

9 Для чого потрібне вміння критично мислити?

1. Продовж речення.

Критичне мислення — це _____

2. На що потрібно звертати увагу, щоб відрізнити факт і фейк? Запиши.

ЗМІСТ

ЯК БУТИ ЛЮДИНОЮ	3
Моє відкриття: «Життя — найбільша цінність»	3
1. У чому неповторність людини?	3
2. Як потрібно піклуватися про своє здоров'я?	3
3. Як ти дотримуєшся безпечного способу життя?	4
Моє відкриття: «Моральні чесноти»	5
4. Які моральні цінності в житті найважливіші?	5
5. Чому життєлюбці почуваються щасливішими?	6
6. Як самооцінка впливає на якість життя?	6
Моє відкриття: «Цілі особистісного зростання»	7
7. Як правильно організувати свій розпорядок дня?	7
8. Що означає вислів «Мати силу волі»?	8
9. Для чого потрібне вміння критично мислити?	9
Моє відкриття: Культура взаємин	10
10. Коли спілкування приносить радість?	10
11. Чому кажуть: «Вік живи — вік учись»?	11
ЛЮДИНА І ВСЕСВІТ	12
Моє відкриття: Планета Земля — наш дім у Всесвіті	12
13. Яка космічна адреса нашої планети?	12
14. Чому нашу систему називають Сонячною?	12
15. Які планети Сонячної системи називають великими?	13
Моє відкриття: Космічні тіла	14
16. Які тіла Сонячної системи називають малими?	14
17. Якими бувають зорі?	15
18. Які сузір'я можна побачити на нічному небі?	15
Моє відкриття: Форма й обертальні рухи Землі	16
19. Чому на Землі відбувається зміна дня і ночі?	16
20. Чому на Землі відбувається зміна пір року?	17
21. У чому неповторність Землі та Місяця?	18

Моє відкриття: Дослідження Всесвіту	19
22. Як людство змінювало свої уявлення про Землю і Всесвіт?	19
23. Як досліджують Всесвіт у наш час?	20
ЛЮДИНА І ПЛАНЕТА ЗЕМЛЯ	22
Моє відкриття: Зображення поверхні Землі	22
25. Чому не можна зайти за обрій?	22
26. Як орієнтуватися на місцевості?	22
27. Для чого потрібні плани місцевості?	23
Моє відкриття: Карта розвиває світ	24
28. Про що «розповідають» карти?	24
29. Для чого потрібно вміти «читати» плани й карти?	26
30. Які океани та материки є на Землі?	27
Моє відкриття: На вітрильнику знань з Тихого океану в Атлантичний	27
31–32. Який океан — найбільший?	27
33. Який океан найдовший?	28
Моє відкриття: Від Індійського до Північного Льодовитого океану	29
34. Які неповторні риси має Індійський океан?	29
35. Який океан найменший?	30
Моє відкриття: Подорож найбільшими материками планети	30
37. Який материк на Землі — найбільший?	30
38. У чому виявляються особливості рослинного і тваринного світу Європи й Азії?	31
39. Який материк — найспекотливіший на планеті?	32
Моє відкриття: З Африки до Північної Америки	33
40. У чому виявляються особливості рослинного і тваринного світу Африки?	33
41. У чому неповторність континенту Північна Америка?	34

42. У чому виявляються особливості рослинного і тваринного світу Північної Америки?	35
43. Чим Південна Америка відрізняється від інших материків?	36
44. У чому полягають неповторні риси рослинного і тваринного світу Південної Америки?	36
45. Які риси має Австралія — найпосушливіший материк Землі?	37
Моє відкриття: З усамітненої Австралії — до безлюдної Антарктиди	38
46. Яких рослин і тварин можна побачити лише в Австралії?	38
47. Чим Антарктида відрізняється від інших материків?	39
ЛЮДИНА І ІСТОРІЯ	41
Моє відкриття: Стародавні цивілізації Азії та Африки	41
49. Чому Єгипет називають дарунком Нілу?	41
50. Як Єрусалим став колыскою трьох релігій?	42
51. Чим славився давній Китай?	43
Моє відкриття: Стародавня Європа	43
52. Як жили в стародавній Греції?	43
53. Якою була культура давнього Риму?	44
54. Хто були видатними мандрівниками та першовідкривачами на Землі?	44
Моє відкриття: Символи народів і країн світу	45
55. Які символи в різних країнах?	45
56. Які існують міжнародні союзи?	46
Моє відкриття: Давня Україна	47
58. Які народи жили на території Давньої України?	47
59. Чим славилась княжа Київська Русь?	49
60. Якою була Галицько-Волинська держава?	49
Моє відкриття: Козацька доба	50
61. Чому козаків називали запорожцями?	50

62. Хто прославив Запорозьку Січ?.....	51
63. Якими були ремесла та народні промисли українців?	51
Моє відкриття: Сучасна Україна	53
64. Як гривня стала національною грошовою одиницею?.....	53
65. Хто прославив Запорозьку Січ?.....	53
ЛЮДИНА І ПРИРОДА УКРАЇНИ	55
Моє відкриття: Україна на карті світу	55
67. Як знайти Україну на карті світу?.....	55
68. Які форми земної поверхні переважають в Україні?	56
69. На які корисні копалини багата українська земля?...	56
Моє відкриття: Водойми України	58
70. Які водні багатства є в Україні?	58
71–72. Як знайти Україну на карті світу?	58
Моє відкриття: Водойми та ґрунти твого рідного краю	59
73. Чому Чорне й Азовське моря — неповторні?	59
74. Чи достатньо води у твоєму краї?	60
75. Чи родючі ґрунти у твоєму краї?.....	61
Моє відкриття: Природні зони України	62
76. Який клімат в Україні?.....	62
77. Про що розповідає карта природних зон України?	62
Моє відкриття: Полісся — зона мішаних лісів	63
79. Яка природа в Поліссі — зоні мішаних лісів?	63
80. Які особливості рослинного і тваринного світу Полісся?	64
81. Чому господарська діяльність людей залежить від природи Полісся?	65
Моє відкриття: Лісостеп	65
82–83. Чому природну зону назвали лісостеповою?	65

84. Як природа Лісостепу впливає на господарську діяльність людини?	67
Моє відкриття: Степ	68
85. Яка природа у Степу?	68
86. Які рослини і тварини населяють степову зону?....	69
87. Які галузі господарства розвинуті у степовій зоні?...	70
Моє відкриття: Карпатські та Кримські гори	70
88. Яка природа в Карпатських горах?	70
89–90. Яка природа у Кримських горах і на південному березі Криму?	72
Моє відкриття: Природні ресурси України	73
91. Які природні ресурси є в Україні?.....	73
92. Які несприятливі природні явища відбуваються в Україні?	74
ЛЮДИНА І МАЙБУТНЄ	76
Моє відкриття: Історія взаємодії людини і природи ...	76
94. Чи давні люди впливали на природу?.....	76
95. Як сільське господарство змінює природу?	76
96. Як розвиток промисловості впливав на природу?.....	77
Моє відкриття: Катастрофи: природні й рукотворні ...	77
97. Які екологічні катастрофи природні, а які — рукотворні?	77
98. Що таке глобальне потепління?	79
99. Чому наступають пустелі?.....	79
Моє відкриття: Ліси — обереги природи	80
100. Чому ліси називають берегами природи?.....	80
101. Чому зникають ліси?	80
102. Де будемо брати питну воду?.....	81
Моє відкриття: Загроза багатствам природи	82
103. Які загрози для рослин і тварин несе діяльність людини?	82
104. Чому зникають ліси?	83